

Sygn. akt III AUa 999/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 r. w Lublinie

sprawy J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 9 września 2015 r. sygn. akt VIII U 1437/14

oddala apelację.

Jacek Chaciński Małgorzata Pasek Barbara Hejwowska

Sygn. akt III AUa 999/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. po rozpoznaniu wniosku z dnia 30 maja 2014 roku odmówił J. W. prawa do emerytury wskazując, że wnioskodawczyni nie spełniła warunków do obliczenia emerytury w sposób określony w art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. w oparciu o zgromadzone na koncie składki na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem ich waloryzacji.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła J. W., która domagała się jej zmiany przez obliczenie świadczenia według zasad określonych w artykule 55 w/w ustawy.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 9 września 2015 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił J. W. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 maja 2014 roku.

Sąd pierwszej instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

J. W. urodzona (...) po raz pierwszy z wnioskiem o emeryturę wystąpiła w dniu 5 kwietnia 1995 roku. Decyzją z dnia 26 kwietnia 1995 roku organ rentowy przyznał jej prawo do emerytury od dnia 1 czerwca 1995 roku na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 roku w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz.U. Nr 4, poz. 2). Po nabyciu prawa do wcześniejszej emerytury wnioskodawczyni kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy i nadal pracuje.

W dniu 23 listopada 2009 roku ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego. Decyzją z dnia 6 stycznia 2010 roku Zakład przyznał jej prawo do takiego świadczenia od dnia 1 listopada 2009 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłosiła wniosek.

We wniosku z dnia 30 maja 2014 roku J. W. domagała się przeliczenia emerytury według nowych zasad.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach sprawy i aktach ZUS.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd pierwszej instancji uznał odwołanie za zasadne, przywołując art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm). Przepis ten umożliwia ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach (art. 27) według reguł obowiązujących dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (tj. na zasadach z art. 26), o ile osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu 60/65 lat życia i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po dniu 31 grudnia 2008 roku, a emerytura obliczona w myśl art. 26 okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53.

Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawie niniejszej wnioskodawczyni nabyła prawo do wcześniejszej emerytury od 1 czerwca 1995 r. Następnie w dniu 23 listopada 2009 r., a więc po 31 grudnia 2008 r. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. J. W. od 1 czerwca 1995 r. nieprzerwanie pozostaje w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) S.A. z siedzibą w L.. Po ukończeniu 60 roku życia, tj. po dniu(...)kontynuowała więc ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Sąd Okręgowy powołując orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 roku, sygn. II UZP 4/13 (LEX nr 1342169) wyjaśnił, że sformułowanie „kontynuowała ubezpieczenie” użyte w art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oznacza, że po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczony „nie rozwiązał stosunku pracy”, niezależnie od tego, czy wystąpił o przyznanie emerytury.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, osoba urodzona przed 1 stycznia 1949 r., która nabyła już prawo do emerytury obliczonej na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. na starych zasadach, ma prawo do obliczenia świadczenia według nowych zasad w myśl art. 26 w związku z art. 55 ustawy. Emerytura na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach przysługiwała przed 1 stycznia 2013 r. (przed zmianą wynikającą z art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r. poz. 637) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy osiągnęli powszechny, podstawowy wiek emerytalny wynoszący, co najmniej 60 lat dla kobiet, i wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat. Emerytura ta, obliczana jest

według zasady określonej w art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Dla niektórych osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. przewidziana została, na zasadzie wyjątku i po spełnieniu określonych przesłanek możliwość obliczenia emerytury według wartości zgromadzonych składek, na zasadach określonych w art. 25 i art. 26 ustawy. Dotyczy to właśnie osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych, a z wnioskiem o emeryturę wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 r. Warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest ustalenie, że emerytura obliczona na podstawie art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53, co jest możliwe w przypadku osób, które po wejściu w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlegały ubezpieczeniom przez odpowiednio długi okres i osiągały wysokie przychody.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 listopada 2013 r., II UK 143/13 (lex 1399861) stwierdził, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS), nie może być pozbawiony prawa do ustalenia emerytury korzystniejszej w wyższej wysokości obliczonej według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, jeżeli spełniając warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy wystąpił po raz pierwszy po dniu 31.12.2008 r. (art.55). Sąd Najwyższy dalej zauważył, że skorzystanie z prawnej możliwości obliczenia wyższej wysokości emerytury nie wymaga od uprawnionego wskazania „korzystniejszej” metody obliczenia przysługującej mu emerytury w wyższej wysokości (od ustalonej na podstawie dotychczasowych zasad), ani nie pozostaje do uznania dla organu rentowego (nie jest „fakultatywne”). Sąd Najwyższy w orzeczeniu tym zwrócił również uwagę na istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestię dotyczącą tego czy obliczenie (na wniosek złożony po 31 grudnia 2008 r.) przez organ rentowy wysokości należnej emerytury według dotychczasowych ("starych") zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej), która jest niższa od prawidłowo obliczonej emerytury według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, ostateczne lub "dożywotnio" przekreśla prawo do otrzymywania należnej emerytury w korzystniejszej (wyższej) wysokości obliczonej według nowych zasad. Zdaniem tego Sądu organ rentowy powinien (jest zobowiązany) obliczyć emeryturę ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 01.01.1949 r., spełniającemu warunki z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, który kontynuował ubezpieczenia

emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r., zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie przyznać emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 tej ustawy). Jak zaakcentował, korzystanie z możliwości obliczenia wyższej emerytury na podstawie art. 55 ustawy nie wymaga od ubezpieczonego podjęcia decyzji o wyborze jednej z możliwych i prawem przewidzianych metod obliczenia należnej mu emerytury, która przysługuje mu w wyższej wysokości według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55) zawsze wtedy, gdy wynik obliczenia wysokości należnej mu emerytury według dotychczasowych zasad (na podstawie art. 27 w związku z art. 53) jest niższy od obliczonej według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55), jeżeli wniosek o przyznanie tej konkretnej emerytury (z art. 27 ustawy) ubezpieczony złożył po dniu po 31 grudnia 2008 r. Za obliczenie, bowiem prawidłowej wysokości należnego świadczenia odpowiada organ rentowy, który jest zobligowany do jego wyliczenia w wysokości zgodnej z prawem, bez względu na wniosek lub wybór ubezpieczonego, co do metody obliczenia wysokości świadczenia.

Według Sądu Okręgowego wątpliwości w zakresie wykładni przepisu art. 55 ustawy i możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy w sytuacji ubezpieczonego, który nabył już prawo do emerytury w sposób klarowny ostatecznie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 września 2014r. I UK 27/14 (lex 1537287). Za nietrafną zdaniem Sądu Najwyższego należy uznać konstatację, że osobom wskazanym w art. 55 ustawy i spełniającym przewidziane w tym przepisie warunki, może być przyznana emerytura obliczona w sposób określony w art. 26 ustawy. Nie można w takim wypadku mówić o złożeniu kolejnego wniosku emerytalnego o przyznanie "emerytury po emeryturze". W art. 55 chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Wyraźnie

stanowi się w nim o możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26, czyli - wnioskując z treści przepisu - emerytury przyznanej na wniosek, po spełnieniu warunków określonych w art. 27 ustawy. Nie chodzi też o osoby, które wstrzymały się z pobieraniem należnej emerytury.

W świetle powyższego stanowiska okoliczność, że w przedmiotowej sprawie ubezpieczona pobierała już świadczenie emerytalne, nie ma znaczenia dla możliwości obliczenia jej emerytury na zasadach wynikających z art. 55 ustawy. Sąd Najwyższy bowiem podkreślił, iż zasadnicze znaczenie dla zastosowania tego przepisu ma utrzymywanie przez osobę w nim określoną statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy), oraz to, że status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 u.s.u.s.).

W sprawie niniejszej hipotetyczna wysokość emerytury ubezpieczonej, obliczona na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wynosi 2.669,84 złotych, a po waloryzacji od 1 marca 2015 r. – 2.705,84 złotych.

Emerytura wyliczona według nowych zasad okazała się w przypadku odwołującej świadczeniem korzystniejszym, dlatego też Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję.

Apelację od tego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Apelujący zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r, poz. 748) domagał się zmiany wyroku i oddalenia odwołania.

Organ rentowy nie kwestionując ustalonego przez Sąd Okręgowy stanu faktycznego wskazał, że nie jest możliwe obliczenie emerytury wnioskodawczyni w sposób określony w art. 55 ustawy emerytalnej, bowiem ZUS stoi na stanowisku, że wysokość emerytury może zostać obliczona na podstawie art. 26 w/w ustawy jedynie w przypadku, gdy ubezpieczony urodzony przed 1 stycznia 1949 r. kontynuował ubezpieczenie po ukończeniu wieku emerytalnego i pomimo przyznania emerytury na starych zasadach nie pobierał przyznanej emerytury choćby za jeden miesiąc.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny ustalenia te podziela i przyjmuje za własne, co powoduje, że nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego powtarzania. Starannie i wnikliwie poczynione przez Sąd pierwszej instancji rozważania prawne, Sąd odwoławczy w całości akceptuje.

Stan faktyczny nie był sporny w sprawie niniejszej. Przedmiotem rozpoznania była niewątpliwa wysokość świadczenia ubezpieczonej. Organ rentowy jako przedmiot sporu wskazał też wysokość, a nie prawo do świadczenia.

Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że emerytura przyznana na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 748) dotyczy ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy ukończyli powszechny wiek emerytalny określony w tym przepisie i wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 20 lat dla kobiet. Jest ona obliczana według zasad określonych w art. 53 ustawy jako procent kwoty bazowej oraz okresów składkowych i nieskładkowych wyliczony według wskaźników wskazanych w art. 53 ust. 1 pkt 2 - 3 z uwzględnieniem art. 55.

Przepis art. 55 cyt. ustawy stanowi, że ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 roku może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Zatem dla niektórych osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. przewidziana została możliwość obliczenia emerytury według wartości zgromadzonych składek, na zasadach określonych w art. 25 i 26 ustawy. Jednakże dotyczy to tych osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych, a z wnioskiem o emeryturę wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 roku. Warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest ustalenie, że emerytura obliczona na podstawie art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Dokonując wykładni tego przepisu, Sąd Okręgowy zasadnie odwołał się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, które jest obecnie utrwalone i daje podstawę do interpretacji przepisu w sposób zaprezentowany przez Sąd I instancji. Niewątpliwie z wnioskiem o takie obliczenie świadczenia może wystąpić osoba, która już nabyła prawo do emerytury na skutek wniosku złożonego po 31 grudnia 2008 r., a wniosek o przeliczenie złożyła w terminie późniejszym. Ustalenie przez organ rentowy wysokości emerytury w zaniżonej wysokości na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie wyklucza bowiem ponownego ustalenia wysokości pobieranego świadczenia według korzystniejszej metody kapitałowej, jeżeli emeryt spełniał warunki do jej obliczenia zgodnie z art. 55 cyt. ustawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 roku sygn. I UK 345/13 LEX nr 1455228, z dnia 29 stycznia 2014 r. sygn. I UK 411/13 LEX nr 1482342, z dnia 4 września 2013 r. sygn. II UK 23/13 opubl. OSNP 2014/6/85 LEX nr 1474928).

W tej sytuacji nie jest zasadny zarzut naruszenia prawa materialnego albowiem za prawidłowe należy uznać stanowisko Sądu Okręgowego, że emerytura J. W. powinna być obliczona w sposób określony w art. 55 w związku z art. 26 cyt. ustawy, bowiem wniosek o świadczenie złożyła ona po dniu 31 grudnia 2008 roku, kontynuowała ubezpieczenie po osiągnięciu wieku emerytalnego, a emerytura obliczona w powyższy sposób jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z tych zatem względów oraz na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację.